

Troben l'esquelet de cria de tapir del Pliocè més complet d'Europa al jaciment del Camp dels Ninots de Caldes

Va viure fa uns 4 milions d'anys i eleva a set els exemplars de diferents edats descoberts durant totes les campanyes

Les excavacions al jaciment prehistòric del Camp dels Ninots de Caldes de Malavella han posat al descobert l'esquelet de cria de tapir del Pliocè més complet d'Europa. D'aproximadament dotze mesos d'edat, va viure en aquest indret fa uns 4 milions d'anys, quan la zona l'ocupava un llac volcànic. Els investigadors de l'IPHES-CERCA subratllen que la troballa és "una oportunitat científica excepcional" per poder reconstruir "amb un nivell de detall molt poc habitual" el cicle vital complet d'aquests tapirs. L'esquelet juvenil s'afegeix als sis altres tapirs, de diferents edats i sexes, que s'han trobat fins ara al Camp dels Ninots. La campanya d'excavacions d'aquest 2026 va començar al maig i s'allargarà fins al 18 de juny. El jaciment del Camp dels Ninots continua donant troballes sorprenents. Fa més de 3 milions d'anys, durant el Pliocè, en aquesta zona hi havia un llac volcànic, i es creu que les emanacions gasoses van provocar la mort sobtada dels animals que vivien al voltant de l'aigua. Entre d'altres, durant les successives excavacions, els investigadors hi han localitzat esquelets de rinoceront, d'una nova espècie de talp, d'aus aquàtiques i fòssils de tortugues, amfibis, rèptils i peixos. La troballa insígnia del Camp dels Ninots, però, han estat els tapirs. Fins ara, al jaciment de Caldes de Malavella se n'havien desenterrat sis exemplars de diferents edats i sexes. Tots corresponents a l'espècie *Tapirus arvernensis*, una de les darreres de tapirs que van habitar Europa. Aquest 2026, però, a tots ells s'hi ha afegit l'esquelet de cria de tapir del Pliocè més complet del continent que s'ha trobat fins ara. La cria va viure en aquest indret fa uns 4 milions d'anys i quan va morir tenia aproximadament dotze mesos. Conservat en gran part en connexió anatòmica, els investigadors subratllen que aquest esquelet representa "una oportunitat científica excepcional" per aprofundir en el coneixement del creixement i el desenvolupament dels tapirs europeus del Pliocè. Fins ara, els esquelets que s'havien localitzat al Camp dels Ninots indicaven que aquests tapirs eren grans herbívors de cos robust i dimensions comparables als exemplars actuals (amb una anatomia semblant als que avui habiten les selves d'Amèrica i el sud-est asiàtic). Ara, la troballa de la cria permetrà començar a reconstruir "amb un nivell de detall molt poc habitual el cicle vital complet d'aquesta població", subratllen des de l'IPHES-CERCA. "Recuperar un individu tan jove és molt poc habitual en el registre fòssil. Aquest exemplar ens permet aprofundir en aspectes pràcticament desconeguts fins ara, com el desenvolupament esquelètic, el ritme de creixement o la biologia de les primeres etapes de vida dels tapirs europeus del Pliocè", explica l'investigador de l'IPHES i codirector de les excavacions, Bruno Gómez. "A més, disposar al jaciment d'exemplars adults, juvenils i ara també d'una cria ens ofereix una oportunitat excepcional per reconstruir com creixia aquesta espècie al llarg de la seva vida", hi afegeix. "A més, això també ens situa davant un registre fòssil extraordinàriament poc habitual", precisa el seu homòleg al jaciment, Gerard Campeny. "Perquè no recuperem individus aïllats, sinó les diferents etapes de vida d'una mateixa espècie extingida", subratlla l'investigador de l'IPHES. "I això ens permet començar a reconstruir aspectes de la seva biologia, el seu desenvolupament i la seva variabilitat amb una precisió molt difícil d'assolir al registre fòssil", afirma Campeny. La campanya d'excavacions al Camp dels Ninots va començar al maig i s'acabarà el 18 de juny. Hi participen una setzena d'investigadors de disciplines com la geologia, la paleontologia, la biologia, l'arqueologia, la conservació i la restauració, a més d'estudiants del Màster en Arqueologia del Quaternari i Evolució Humana de la Universitat Rovira i Virgili. Fins ara, a més de desenterrar del tot l'esquelet, els investigadors també n'han dut a terme tasques de conservació in situ, i n'han documentat les restes a través de tècniques de digitalització tridimensional i registres espacial d'alta precisió. En paral·lel, també s'estan recollint mostres de sediments, amb l'objectiu de reconstruir amb detall les condicions ambientals i els processos que van afavorir la fossilització de la cria de tapir. Quan acabi aquesta fase començarà l'operació

d'extracció de l'esquelet, que s'allargarà aproximadament tres dies. Després, el fòssil es traslladarà als laboratoris de l'IPHES-CERCA. Les investigacions fetes en els darrers anys han conclòs que els tapirs del Camp dels Ninots mantenien una estreta relació evolutiva amb els tapirs asiàtics actuals (cosa que suggereix un probable origen asiàtic per a aquest llinatge). D'altra banda, les dades paleobotàniques determinen que, al voltant de l'antic llac volcànic, va créixer-hi un bosc subtropical extens i humit (que era un hàbitat especialment favorable per a aquests grans herbívors). A diferència de la majoria de jaciments europeus, on les restes de tapir es troben fragmentades i disperses, al Camp dels Ninots els esquelets apareixen sencers o gairebé complets. Segons precisa l'IPHES-CERCA, això és així perquè el jaciment se situa a l'interior d'un volcà que durant el Pliocè es va formar en aquesta depressió de la Selva, "on el cràter es va transformar en un llac que va acumular sediments en condicions extraordinàriament favorables". "El Camp dels Ninots funciona com una autèntica càpsula del temps; les condicions geològiques i químiques del paleollac volcànic han permès conservar esquelets sencers amb un nivell de detall molt poc habitual en paleontologia», explica l'investigador de la UAB i responsable de la línia de recerca geològica, Oriol Oms. La preservació dels esquelets i el fet que gairebé no hi hagi evidències de carronyaires suggereixen que alguns animals podrien haver mort de manera sobtada al voltant del llac arran de les emissions gasoses relacionades amb l'activitat volcànica. "Amb aquesta nova descoberta, el Camp dels Ninots consolida la seva posició com un dels principals referents europeus per a l'estudi dels ecosistemes continentals del Pliocè", destaquen des de l'IPHES-CERCA. La campanya d'excavacions compta amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat, de l'Ajuntament de Caldes de Malavella i també rep finançament del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/selva/2026/06/02/troben-lesquelet-cria-tapir-plioce-130917259.html>